

Oikaisuvaatimus yläkoulun ja lukion rehtorin päätökseen Heinäveden lukion opiskelijaksioton jättäminen väliin lukuvuonna 2026–2027

Kunnanhallitus 04.05.2026 § 96
93/12.01.00.05/2026

Valmistelija

Yläkoulun ja lukion vs. rehtori Janne Rytönen, Kenttätie 1, 79700
Heinävesi, gsm 040 7603 855, email: janne.rytkonen@edu.heinavesi.fi

Asia

Oikaisuvaatimus joka koskee yläkoulun ja lukion rehtorin päätöstä 8.4.2026 § 3 Heinäveden lukion opiskelijaksioton jättäminen väliin lukuvuonna 2026-2027.

Oikaisuvaatimuksen tekijät

Tarja Happonen, Tuula van Roosendaal ja Janina Airaksinen.

Päätös, johon oikaisua vaaditaan

Yläkoulun ja lukion rehtorin päätös 8.4.2026 § 3 Heinäveden lukion opiskelijaksioton jättäminen väliin lukuvuonna 2026-2027

Vaatimus

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan oikaisua Heinäveden yläkoulun ja lukion rehtorin päätökseen Heinäveden lukion opiskelijaksioton väliin jättämisestä lukuvuodelle 2026-2027, ja opiskelijaksioton lukuvuodelle 2026-2027 avattavaksi.

Oikaisuvaatimus vetoaa

1. siihen, että sen kohteena oleva päätös vaikuttaisi merkittävästi kunnan vetovoimaan kunnan lapsiperheiden ja opetushenkilöstön suhteen;
2. siihen, että päätös rajoittaisi opiskelijan mahdollisuuksia hakeutua koulutukseen ilman riittäviä perusteita ja hallintolain (434/2003) 45 §:n edellyttämiä asianmukaisia perusteita;
3. siihen, että päätös ei noudattaisi perustuslain (731/1999) 6 §:n mukaista yhdenvertaisuusperiaatetta; sekä
4. siihen, että päätös vaarantaisi hakijan oikeusturvan.

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva Heinäveden yläkoulun ja lukion rehtorin päätös 8.4.2026 § 3 perustuu lukiolain (714/2018) 13 §:ään, Heinäveden kunnanhallituksen kokouksen 30.3.2026 §:ään 59 sekä Heinäveden kunnan hallintosäännön 25 §:ään rehtorin ratkaisuvallasta päättää lukion ensisijaisesta oppilaaksi otosta ja lukion opiskelijavalinnasta.

Liittyen oikaisuvaatimuksen väittämään 1:

Heinäveden kunta on perusopetuslain (628/1998) 4 §:n mukainen perusopetuksen järjestäjä sekä lukiolain (714/2018) 3 §:n mukainen lukiokoulutuksen järjestäjä. Kunta opetuksen ja koulutuksen järjestäjänä on velvollinen järjestämään laadukasta perusopetusta ja lukiokoulutusta. Hallintosäännön 35 §:n mukaisesti tulosityksikön esimies eli yläkoulun ja lukion rehtori valitsee alaisensa henkilöstön niin, että perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien mukaiset tavoitteet on mahdollista saavuttaa talousarvion puitteissa.

Rehtorin päätös 8.4.2026 § 3 ei vaaranna laadukasta opetuksen ja koulutuksen järjestämistä, sillä päätös ei aiheuttanut välittömiä muutoksia yläkoulun ja lukion vakituksessa palvelussuhteessa olevaan opetushenkilöstöön.

Liittyen oikaisuvaatimuksen väittämään 2:

Lukiolain 13 § 1 mom nojalla lukiokoulutuksen järjestäjä vastaa lukiokoulutuksen järjestämisestä 3 §:n mukaisen koulutuksenjärjestämislupansa puitteissa. Lisäksi 13 § 2 mom nojalla koulutuksen järjestäjän on järjestettävä oppimäärän mukainen opetus siten, että oppimäärä on suoritettavissa kolmessa vuodessa ja että opiskelijan edellytykset oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen eivät vaarannu. Taas 13 § 3 mom perustuen oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus yksilöllisiin opintoja koskeviin valintoihin.

Heinäveden kunnan hallintosäännön 23 § kohdan 41 mukaisesti Heinäveden kunnanhallitus päättää lukion opiskelijaksioton perusteista. Hallintosäännön 25 § määrää taas rehtorin ratkaisuvallasta lukion osalta, että rehtori päättää ensisijaisesta oppilaaksi otosta ja lukion opiskelijavalinnasta.

Kuten Heinäveden kunnanhallituksen kokouksen 30.3.2026 §:n 59 valmistelussa yläkoulun ja lukion rehtori erittelee, lukion hakijamäärissä on viime vuosina ollut paljon vaihtelua. Tämä on puolestaan heijastunut ryhmäkokojen mitoittamiseen ja resurssien suunnitteluun. Lisäksi lukiokoulutuksen järjestäjänä Heinäveden kunta on vastuussa järjestämänsä lukiokoulutuksen laadusta, riittävästä resursseista ja opiskelijoiden yhdenvertaisesta kohtelusta. Samassa yhteydessä rehtori erittelee, että pienen ryhmän opetuksen järjestäminen on koulutuksen järjestäjälle riskialtista, sillä yksittäisen opiskelijan opintojen keskeytyminen kaataisi koko muun ryhmän opetuksen järjestämisen edellytykset; muutaman nuoren ryhmässä ei myöskään ole taattuja edellytyksiä antaa mahdollisuuksia opiskelijoiden yksilöllisiin valintoihin, kohdella opiskelijoita yhdenvertaisesti sekä harjoittaa sosiaalisia taitoja.

Valtioneuvoston asetuksen perusopetuksen jälkeisen koulutuksen valtakunnallisesta hakumenettelystä (834/2021) 9 §:n nojalla hakukohteiden järjestys on sitova. Tämän asetuksen 10 §:n nojalla taas Opetushallitus esittää hakijat valittavaksi valintakohteistaan ylimpään, mihin heidän valintamenestyksensä riittää, jolloin tätä alempana listalla olevat hakutoiveet peruuntuvat.

Kevään 2026 yhteishaussa haettavana olleeseen Heinäveden lukion nuorille suunnattuun lukiokoulutuksen hakukohteeseen haki neljä (4) ensisijaista hakijaa. Muut viisi (5) hakijaa ovat asettaneet Heinäveden lukion matalammaksi kuin toiseksi hakukohteeseen. Rehtorin päätöksessä 8.4.2026 § 3 todetusti ensisijaisena Heinäveden lukioon hakeutuvien opiskelijoiden määrä alittaa kunnanhallituksen asettaman minimiryhmäkoon merkittävästi, eikä kunnanhallituksen päätöksellään 30.3.2026 § 59 asettaman ryhmäkoon saavuttamisesta ole taetta.

Liittyen oikaisuvaatimuksen väittämään 3:

Perustuslain (731/1999) 6 §:n mukaisesti ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Lisäksi ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Rehtorin päätös 8.4.2026 § 3 ei aseta Heinäveden lukion hakukohteekseen asettamia hakijoita eri asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella, sillä päätös vaikuttaa kaikkiin ensijaisiin hakijoihin yhdenvertaisesti.

Liittyen oikaisuvaatimuksen väittämään 4:

Perustuslain (731/1999) 21 § määrittelee oikeusturvaksi oikeuden saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiin ja velvollisuuksiin koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Tämän nojalla myös käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Rehtorin päätöksen 8.4.2026 § 3 perusteena on lukiolain (714/2018) 13 §, Heinäveden kunnanhallituksen kokouksen 30.3.2026 § 59 sekä Heinäveden kunnan hallintosäännön 25 § rehtorin ratkaisuvallasta päättää lukion ensisijaisesta oppilaaksi otosta ja lukion opiskelijavalinnasta.

Rehtorin tekemä opiskelijaksioton väliinjättämispäätös 8.4.2026 § 3 seurasi kohtuullisen ajan sisällä kunnanhallituksen 30.3.2026 § 59 tekemää päätöstä ryhmäkoosta. Päätös pitää myös sisällään valitusosoituksen, joten se on mahdollista saattaa lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Hakijan oikeusturvan ei siis voida katsoa vaarantuvan rehtorin päätöksen seurauksena.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hylkää oikaisuvaatimuksen. Kunnanhallitus on kokonaisarviossaan katsonut, ettei oikaisuvaatimuksessa ole esitetty sellaisia oikeudellisia tai tosiseikkoihin liittyviä perusteita, joiden vuoksi päätöstä olisi syytä muuttaa tai kumota. Rehtorin päätös on ollut lainmukainen, tarkoituksenmukainen ja harkintavallan piirissä.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Tarja Happonen poistui kokouksesta esteellisenä (osallisuusjäävi) tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.